

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. Januari 2020.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Bevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Ett nyhetsbrev skickas en gång/veckan till prenumeranter. Varje månad publiceras sammanställningen av nyhetsbrev på: <https://ki.se/lime/etik-i-praktiken> Synpunkter och förslag välkomnas och skickas till marie.chenik@ki.se

För mer information se BIOETIKNYTT på: <http://www.smer.se/>

Vecka 5

"Överväg ett förbud mot att gentesta barn". Sådana tester bör skjutas upp till dess barnet själv har möjlighet att ta ställning till frågan. En debattartikel skriven av företrädare för Statens medicinsk-etiska råd. <https://www.svd.se/overvag-ett-forbud-mot-att-gentesta-barn>

Det blir ingen officiell svensk delegation till fysioterapeuternas världskongress i Dubai nästa år.
– Utifrån att vi är ett fackförbund och att fackförbund inte är tillåtna i Dubai var det ett ganska självklart beslut, säger Fysioterapeuternas ordförande Stefan Jutterdal.
<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2020/01/29/fackforbund-nobbar-varldskongress-i-dubai/>

Lappar med bilder på mörkhyade barn har upprepade gånger vandaliserats. Karolinska universitetssjukhuset polisanmäler. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2020/01/27/morkhyade-barn-overkryssade--karolinska-anmaler/>
Det muslimska bönerummet på Mölndals sjukhus har återigen utsatts för skadegörelse. Sahlgrenska polisanmäler vandalisering. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2020/01/28/sahlgrenska-polisanmaler-vandalisering/>

Regeringen ger en särskild utredare i uppdrag att se över möjligheten att stärka rätten till personlig assistans för stöd vid egenvårdsinsatser. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/01/utredning-for-starkt-personlig-assistans/>

Regeringen har utsett en ny styrelse för Socialstyrelsen. Ordförande blir Kjell Asplund. <http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2020/01/Kjell-Asplund-blir-ordforande-i-Socialstyrelsens-styrelse/>

Karolinska Institutets etikråd bjuder in till ett etikseminarium om öppenhet och god sed vid KI. Tema: "Yttrandefrihet, meddelarfrihet och organisationskultur mot år 2030". Tid: 2020-02-19 15:00 - 17:00. Campus Solna Samuelssonsalen, Tomtebodavägen 6. <https://nyheter.ki.se/etikseminarium-om-oppnenhet-och-god-sed-vid-ki>

Nuffield Council on Bioethics. New report. *Research in global health emergencies: Ethical issues*. <https://www.nuffieldbioethics.org/publications/research-in-global-health-emergencies/read-the-short-report/developing-an-ethical-compass>

Jeffrey T. Berger (2020) *Marginally Represented Patients and the Moral Authority of Surrogates*, The American Journal of Bioethics, 20:2, 44-48, DOI: [10.1080/15265161.2019.1701732](https://doi.org/10.1080/15265161.2019.1701732) <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15265161.2019.1701732>

A Responsible Death. By Arthur Frank professor emeritus at the University of Calgary. <https://www.thehastingscenter.org/a-responsible-death/>

An Incoherent Proposal to Revise the Uniform Determination of Death Act. By Franklin G. Miller, professor medical ethics in medicine and Michael Nair-Collins, associate professor of behavioral sciences and social medicine. <https://www.thehastingscenter.org/an-incoherent-proposal-to-revise-the-uniform-determination-of-death-act/>

Pain doesn't stigmatize people. We do that to each other. By Daniel S. Goldberg faculty member in the Center for Bioethics and Humanities at the University of Colorado Anschutz Medical Campus <https://www.statnews.com/2020/01/23/pain-doesnt-cause-stigma-we-do-that-to-each-other/>

Vecka 4

Chefs JO Elisabeth Rynning har beslutat att inrätta ett särskilt forum för dialog med representanter för civilsamhället i frågor som rör frihetsberövades rättigheter och situation. <http://www.jo.se/jo2021>

Vårdens vittnesmål ses som enskilda händelser. Med tunga vittnesmål om patienter som far illa och beslut som går emot den egna etiken försöker vårdpersonal i Stockholm att visa hur brister i patientsäkerheten blivit vardag i vården.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2020/januari/vardens-vittnesmal-ses-som-enskilda-handelser/>

Är medelklassen orsaken till vårdens haveri? Av Karim Jebari filosofiforskare vid institutionen för framtidsstudier

<https://www.dagensarena.se/innehall/ar-medelklassen-orsaken-till-vardens-haveri/>

DN Debatt. *Sjukvårdens kris är skapad av organisation och ledning.*

<https://www.dn.se/debatt/sjukvardens-kris-ar-skapad-av-organisation-och-ledning/>

Jämlig vård kräver att staten tar ett större ansvar. Av Calle Waller debattör och vårdpolitisk talesperson, Prostatacancerförbundet.

<https://www.dagenssamhalle.se/debatt/jamlik-var-d-kraver-att-staten-tar-ett-storre-ansvar-31023>

Att gråta inför mina patienter när jag vill vara stark och professionell känns som ett svårt nederlag. En krönika av **Tina Vilhelmsson**,

med dr, specialist i urologi och arbetsmedicin. <http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2020/01/Att-grata-infor-mina-patienter-nar-jag-vill-vara-stark-och-professionell-kanns-som-ett-svart-nederlag/>

En sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Dir. 2019:93. Barnläkaren Peter Almgren har fått uppdraget att utreda.

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2019/12/dir.-201993/>

Challenges and Strategies for Making a Smooth Transition from Pediatric to Adult Nephrology. By Dr. Daphne Harrington Knicely Assistant Professor at the Johns Hopkins University School of Medicine.

<http://blogs.biomedcentral.com/bmcseriesblog/2020/01/13/challenges-and-strategies-for-making-a-smooth-transition-from-pediatric->

[to-adult-nephrology/](#)

Capacity-based decision-making for transgender adolescents. By Timothy F. Murphy. Blog. Journal of Medical Ethics.
<https://blogs.bmj.com/medical-ethics/2020/01/16/capacity-based-decision-making-for-transgender-adolescents/>

Obst, K.L., Due, C., Oxlad, M. et al. *Men's grief following pregnancy loss and neonatal loss: a systematic review and emerging theoretical model.* BMC Pregnancy Childbirth 20, 11 (2020). <https://doi.org/10.1186/s12884-019-2677-9>
<https://bmcpregnancychildbirth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12884-019-2677-9>

Belgian doctors go on trial for murder for helping woman end life.
https://www.theguardian.com/world/2020/jan/14/belgian-doctors-go-on-trial-for-for-helping-woman-end-life?CMP=share_btn_link

To Restore Humanity in Health Care, Address Clinician Burnout. By Cynda Hylton Rushton PhD, RN, FAAN, Professor of Clinical Ethics at the Berman Institute of Bioethics and the Schools of Nursing and Medicine at Johns Hopkins University. Hastings Center Fellow. <https://www.thehastingscenter.org/to-restore-humanity-in-health-care-address-clinician-burnout/>

Kom ihåg kommande Smer seminarium om *Vård av barn och unga med könsdysfori: kunskap, etik och barnets rättigheter.* Datum: 2020-02-06. Tid: 9:30-17:00. Plats: Drottninggatan 4. <http://www.smer.se/seminarier/vard-av-barn-och-unga-med-konsdysfori-kunskap-etik-och-barnets-rattigheter/>

Vecka 3

De små vidrigheterna kommer förändra Sverige. Peter Wolodarski DN:s chefredaktör.
<https://www.dn.se/ledare/peter-wolodarski-de-sma-vidrigheterna-kommer-forandra-sverige/>

Sjukförsäkringar hot mot en jämlik vård. En debattartikel av Socialminister Lena Hallengren. Vårdanalys i uppdrag att utreda risken för undanträngningseffekter. <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/K32Q17/sjukforsakringar-hot-mot-en-jamlik-vard>

Debatt. SLF etiskt förpliktigt att ta ställning mot privata sjukförsäkringar.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2020/01/Forbundet-etiskt-forpliktigt-att-ta-stallning-mot-privata-sjukforsakringar/>

Slutbetänkandet ”Digifysiskt vårdval – Tillgänglig primärvård baserad på behov och kontinuitet”. Konkurrensverket säger nej till Stiernstedts förslag. <http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2020/01/Konkurrensverket-sager-nej-till-Stiernstedts-forslag/>

Betänkandet *Skärpta regler om utländska månggiften* (SOU 2020:2) har lämnats in till justitie- och migrationsminister. Utredningen föreslår bl.a. att ett äktenskap som har ingåtts av den som redan är gift inte ska erkännas i Sverige – även om parterna saknade anknytning hit när äktenskapet ingicks.

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2020/01/sou-20202/>

Läkartidningen. Tema Transkulturell psykiatri. 4 artiklar. <http://lakartidningen.se/Sok-arkiv/?f=g:Tema%20Transkulturell%20psykiatri>

Ethics Consultation in Pediatrics: An Intensive, simulation-based workshop. Children’s Mercy Bioethics Center. April 2-3, 2020.

<https://emailer.emfluence.com/viewaswebpage/BE9AA2A9-C6C2-4A8A-BEC5-41EF1FAAD28D>

<https://www.childrensmercy.org/health-care-providers/bioethics-center/bioethics-webinars-and-podcasts/sim-lab-workshop/>

Withdrawing life-sustaining treatment: To court or not to court? By Richard Huxtable Professor of Medical Ethics and Law, Medical School, University of Bristol, Director Centre for Ethics in Medicine.

<http://blogs.biomedcentral.com/bmcseriesblog/2019/12/30/withdrawing-life-sustaining-treatment-to-court-or-not-to-court/>

Some people in persistent vegetative states have working minds. Does keeping them in limbo amount to torture? Jacob M. Appel, M.D., director of ethics education in psychiatry at the Icahn School of Medicine at Mount Sinai.

<https://www.statnews.com/2020/01/09/working-mind-in-a-body-that-cannot-respond/>

Being, and getting, in the know. Filoche S et al. <https://blogs.bmj.com/medical-ethics/2020/01/08/being-and-getting-in-the-know/>

Zulman DM, Haverfield MC, Shaw JG, et al. Practices to Foster Physician Presence and Connection With Patients in the Clinical

Encounter. JAMA. 2020;323(1):70–81. doi:10.1001/jama.2019.19003 <https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2758456>

Le nouvel hôpital Karolinska, histoire d'un naufrage suédois.

https://www.lemonde.fr/economie/article/2020/01/10/le-nouvel-hopital-karolinska-histoire-d-un-naufrage-suedois_6025397_3234.html

A Stockholm, la privatisation à marche forcée de la santé. https://www.lemonde.fr/economie/article/2020/01/10/a-stockholm-la-privatisation-a-marche-forcee-de-la-sante_6025398_3234.html

Vecka 1 + 2

Ivo påtalar brister i flera fall av bältning. Patienter vid en psykiatrisk akutvårdsavdelning låg fastspända i bälte längre tid än fyra timmar utan att nytt beslut om bältning togs.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Patientsakerhet/2020/01/Ivo-patalar-brister-i-flera-fall-av-baltning/>

IVO. Ny rapport. *Barn riskerar att bli utan stöd och hjälp.* En regional tillsyn av våld i nära relationer vid 13 kommuner och 7 barnkliniker i Mellansverige.

<https://www.ivo.se/publicerat-material/rapporter/barn-riskerar-att-bli-utan-stod-och-hjalp/>

Debatt. Det är inte rimligt att bedömningen av nya cancerläkemedel kan ta flera år längre i Sverige än i exempelvis Danmark, skriver företrädare för tre patientorganisationer. <https://www.svd.se/ta-bort-orattvisorna-i-cancervarden-nu>

Debatt. *Oetiskt med screening när vi saknar mätbara positiva effekter.* Av Peter Bistoletti, specialistläkare och docent i obstetrik och gynekologi; privatgynekolog, Stockholm.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2020/01/Oetiskt-med-screening-for-livmoderhalscancer-utan-matbara-positiva-effekter/>

Debatt. *Dumpa konsultjättarna – återta digitala kontrollen.* Dagens digitala stöd i vården är skakiga, konsultberoende och upphandlas utan hänsyn till vårdens komplexa processer. Det är dags att sjukvården leder sin egen digitalisering. Av Lars L Gustafsson läkare och professor. <https://www.svd.se/dumpa-konsultjattarna--ater-ta-digitala-kontrollen>

Om prat och dålig stämning. <https://www.dagensarena.se/essa/om-prat-och-dalig-stamning/>

Debatt. *Fel att högskolans fokus riktas mot forskningen.* Tafatta försök att höja undervisningens värde på högskolorna har misslyckats. Istället väger forskning blytungt. Men den ska vara ett stöd för utbildningen – inte tvärt om. Av Lars Torsten Eriksson professor emeritus m.fl. <https://www.svd.se/fel-att-hogskolans-fokus-riktas-mot-forskning>

Appoh L et al. *Barriers to access of healthcare services by the immigrant population in Scandinavia: a scoping review protocol.* BMJ Open 2020;10:e032596. <https://bmjopen.bmj.com/content/10/1/e032596>

Hollander A et al. *Validation study of randomly selected cases of PTSD diagnoses identified in a Swedish regional database compared with medical records: is the validity sufficient for epidemiological research?* BMJ Open 2019;9:e031964. <https://bmjopen.bmj.com/content/9/12/e031964>

Morain S et. al. (2020) *Ethics and Collateral Findings in Pragmatic Clinical Trials.* The American Journal of Bioethics, 20:1, 6-18, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15265161.2020.1689031>

Culture, Context, and Epidemic Containment. The January issue of the *AMA Journal of Ethics* considers how health professions should respond to global public health emergencies. <https://journalofethics.ama-assn.org/issue/culture-context-and-epidemic-containment>

Listening to women's voices: the experience of unplanned out-of-hospital birth in paramedic care in Queensland, Australia. By Dr Belinda Flanagan. <http://blogs.biomedcentral.com/bmcseriesblog/2019/12/20/listening-to-womens-voices-the-experience-of-of-unplanned-out-of-hospital-birth-in-paramedic-care-in-queensland-australia/>

Why Are You Publicly Sharing Your Child's DNA Information? By uploading their children's genetic information on public websites, parents are forever exposing their personal health data. Nila Bala attorney who works on criminal justice policy and civil liberties. <https://www.nytimes.com/2020/01/02/opinion/dna-test-privacy-children.html>